

* **Casar-se**

Qualsevol diccionari de sinònims ens indica l'existència de diversos verbs que es poden usar amb un sentit idèntic o afí a *casar-se*, com *amullerar-se* o *mullerar-se* (dit de l'home), i *emmaridar-se* o *maridar-se* (dit de la dona), o locucions com *contraure matrimoni* o *unir-se en matrimoni*, més aviat pròpies de l'estil social i biogràfic. Però no hi ha dubte que la forma més usual de totes és precisament *casar-se*, verb derivat del substantiu *casa*, peculiar de les llengües hispàniques, encara que, com diu Coromines, no estrany a d'altres llengües romàniques (occità, italià, romanès). Però malgrat l'ús universal de *casar-se* en tot el nostre territori lingüístic, és a dir, malgrat que és la forma més senzilla, usual i planera, no és pas gens infreqüent de trobar en textos literaris i narratius les formes que deriven de *marit* i *muller*, cosa que no deixa de sorprendre el lector. Després de respectar, com cal, la lliure i legítima decisió de l'autor, hom pot demanar-se per quines raons ha optat, innecessàriament, per una forma poc usual i ha desistit de la que és més pròpia del llenguatge comú. Perquè es vegi que té un vocabulari ric? Potser perquè és una forma poc o molt usada en el seu rodal? El cas és que el lector corrent hi veu més artificialitat que no pas riquesa de lèxic i, cosa que és pitjor, en una situació lingüística com la nostra en què hi ha encara tanta desorientació, més d'un en dedueix que *casar-se* és una forma vulgar impròpia del llenguatge literari.

D'altra banda, els nous costums, que fan que tantes parelles que han decidit de fer vida en comú prescindixin de la celebració religiosa i àdhuc de la legalització de la seva unió per l'autoritat civil, potser obligaran tard o d'hora a modificar la definició de *casar-se* que indiquen els diccionaris. Abans s'usava en aquests casos la forma *ajuntar-se*, que, a causa del matis especial de la seva significació, sembla que hom ha convingut, lloablement, a bandejar. El fet, però, és que al costat dels qui admeten l'ús de *casar-se* en les circumstàncies indicades, hi ha els qui més aviat se rebuigen. I tampoc no manquen els qui volen i dolent, persones explícitament desproveïdes de prejudicis, que no dubten a recórrer al verb *casar-se* en aquests casos i protesten amb vehemència si algú vol marcar diferències però que, si no, tenen la recança d'haver donat una informació poc exacta i cuiten a completar-la amb aclariments suplementaris.

Albert Jané